

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 095/18

KLAGER:	NN
PUBLIKASJON:	Østlands-Posten
PUBLISERINGSDATO:	23.-25.01.2018
STOFFOMRÅDE:	Justis/rettssak
SJANGER:	Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD:	Dekning for tittel, kildebredde, saklighet og omtanke
REGISTRERT:	05.04.2018
BEHANDLET I PFU:	26.09.2018
BEHANDLINGSTID:	171 dager
KLAGEGRUPPE:	Privatperson
PFU-KONKLUSJON:	
HENVISNING VVPL.:	
OMTALE/ANONYM.:	Anonymiseres
MERKNAD:	Underlagsdokument unntatt offentlighet av hensyn til tredjepart

SAMMENDRAG:

Østlands-Posten (ØP) publiserte **tirsdag 23. januar 2018** en nettartikkel med tittelen: «Sjåfør dømt for sex med lærling - nytt vitne i ankesaken forteller om tilsvarende sex på 80-tallet».

Det fremgikk at sjåføren hadde anket en dom fra tingretten, og at han fortsatt nektet straffskyld da saken ble behandlet i lagmannsretten. I brødteksten sto det blant annet:

«Første gang mentoren skal ha vært klåfingret, var i bilen under øvelseskjøring. Da begynte mentoren å ta lærlingen på låret. Dette skal ha skjedd vinteren 2014 [...] Gutten fortalte at det skal ha vært minst 30 tilfeller av seksuell omgang med den voksne mannen. Dette skjedde rundt omkring i ulike kjøretøyer på forskjellige steder i Vestfold. Det kunne også skje flere ganger i løpet av ei uke ved tilfeller av øvelseskjøring, opplyste gutten [...] Gutten fortalte at han fikk mellom 200-500 kroner for hver gang mentoren og han hadde seksuell omgang. [...] Et sentralt vitne i saken, en ung mann i 20-årene, forklarte seg i tingretten om sexkjøp. Før rettssaken i Larvik i april i fjor, kontaktet den tiltalte sjåføren dette vitnet for å snakke om det som skulle skje i retten. Han er nå siktet for å ha forsøkt å påvirke et vitne i forkant av en rettssak. Denne saken mot sjåføren er så langt ikke avklart. I sin forklaring nektet 63-åringen for alt og hevdet at de utallige SMS-ene, med innhold som 'jeg er kjempeglad i deg' og 'gutten min', kun var uttrykk for kameratslige følelser. Han nektet også for å ha skrevet enkelte av dem. [...] SMS-ene fra sjåføren var så tallrike at de fylte 115 sider som aktor la fram som bevis i retten [...] Tiltalte, som blant annet har kjørt skolebuss i mange år, ble i 2013 siktet og etterforsket for seksuell omgang med barn under 16 år. Saken ble henlagt på bevisets stilling.»

ØP publiserte en ny nettartikkel om ankesaken **onsdag 24. januar 2018** med tittelen:

«- Han kjørte meg og andre hjem fra trening. Så var det en gang jeg var sistemann av.»

Det fremgikk at aktoratet i ankesaken førte et vitne som hevdet at han var blitt utsatt for lignende overgrep av 63-åringen på 1980-tallet. Vitnet oppga at de på det verste hadde seksuell omgang ukentlig, at det vedvarte hele ungdomstiden og at han fikk penger av sjåføren for dette. ØP skrev at 63-åringen var «himmelfallen» over disse påstandene, og at han nektet for overgrepene. Videre sto:

«Et annet vitne (22) i ankesaken fortalte onsdag om seksuell omgang med sjåføren over flere år. Han mente det seksuelle forholdet startet før han var 16 år og varte fram til rett før hovedforhandlingene mot sjåføren startet i Larvik tingrett i april 2017.

- Det skjedde i bil og buss for det meste, fortalte 22-åringen fra Vestfold.[...]

- Jeg fikk penger for det, og ble lovet at han skulle hjelpe meg med å ta lappen på bil, sa vitnet, som opplyste at på det meste fikk han 500 kroner per gang [...]»

Mot slutten av artikkelen kunne en lese at sjåførens samboer støttet ham, og at hun mente påstandene mot mannen var oppspinn med økonomisk motiv.

De to ovennevnte artiklene ble også publisert i ØPs papirutgave henholdsvis **torsdag 25. januar** og **fredag 26. januar**.

ØP omtalte også lagmannsrettens domsavsigelse i en egen nyhetsartikkel publisert på nett **mandag 5. februar 2018**. Tittelen var:

«Retten ikke i tvil - bussjåføren (63) hadde sex med lærlingen (17)»

Under mellomtittelen **«Hadde sex mellom 30 og 50 ganger»** sto:

«Fornærmede forklarte i retten at det dreide seg om 30 til 50 seksuelle hendelser mellom ham og sjåføren. 'Lagmannsretten legger forklaringen til grunn. Forholdet varte en periode på cirka halvannet år og danner et relativt fast mønster', skriver dommeren».

KLAGEN:

Klager er en privatperson som klager med samtykke fra den omtalte 63-åringen. Klager mener at ØPs dekning av rettssaken i lagmannsretten var ensidig, og at avisen unnlot å omtale viktige momenter forsvarende part la frem i retten. Klager ser dette i sammenheng med at ØP bare var i retten de to første dagene og ikke den tredje, da forsvaret førte vitner. Klager gir eksempler på hva hun mener var problematisk ved ØPs innklagede artikler:

1)¹ Klager mener at ØPs omtale burde ha fått frem at de omtalte tekstmeldingene fra sjåføren ble lagt frem i form av skjermdumper, og at meldingene således ikke var hentet ut fra vitnets telefon.

2) Klager mener at det fremkom opplysninger i retten om offeret og aktoratets vitner som burde ha blitt omtalt av ØP for balansens skyld (Utvalgsmedlemmene har tilgang til klagers konkrete anførsler i selve klagedokumentet som følger sakspapirene, sekr. anm.)

3) ØP skrev at sjåføren ble siktet og etterforsket for seksuell omgang med barn under 16 år i 2013, og at den saken ble henlagt på bevisets stilling. Klager skriver.

«Dette er feil informasjon! Saken ble først henlagt da det viste seg at han IKKE var under 16 år og de dermed ikke kunne gå videre med det, og deretter henlagt igjen da han trakk hele forklaringen. Dette er forøvrig samme person som vitnet her i saken. Et av vitnene her har altså allerede trukket tilbake sin forklaring tidligere, og bekreftet at det gjaldt en annen person- for så endre den igjen til å gjelde tiltalte. Dette er da nok et punkt som heller ikke kommer frem i avisen, men som ble poengtert grundig under rettssaken. Mulig dette kom frem siste dag men da var som kjent ikke ØP til stede.»

4) Klager reagerer på overskriften i den tredje innklagede nyhetsartikkelen som omtalte domsavsigelsen. Klager mener at den fremsto som «click-bait», og at den burde blitt presentert «langt mindre sensasjonelt».

5) Videre mener klager at ØP burde ha nevnt at de to hovedvitnene er kompiser som jobbet sammen og bodde sammen i helgene.

6) Mens aktoratet og vitnene oppga at sjåføren kjørte buss med vitnene hver helg i en periode på over et år, la forsvaret frem dokumentasjon på at bussen bare var utlånt fem ganger, skriver klager, som reagerer på at dette ikke ble nevnt i ØPs omtale.

7) Om pengene 63-åringen skal ha betalt for overgrepene, skriver klager:

«Vitnene oppgir å ha fått betalt 3-500kr hver gang [...] Min mor som har ansvaret for all økonomi vitnet pr telefon og forklarte at hvis tiltalte hadde betalt ut 2-3000 hver måned så hadde ikke de hatt penger til mat [...] Heller ikke nevnt i ØPs dekning av saken.»

Oppsummert opplever klager at ØP fremstilte 63-åringen som skyldig fra dag én, og at dette er ekstra kritikkverdig ettersom 63-åringen er kjent i Larvik og «alle» vet at det er han som er i retten. I klagen vises det til Vær Varsom-plakatens (VVPs) punkt 3.2, 4.1 og 4.4.

---

¹ Sekretariatets nummerering.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Det er ikke registrert at partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet.

TILSVARSRUNDEN:

Østlands-Posten avviser brudd på god presseskikk og svarer at det var ressurs hensyn som gjorde at redaksjonen ikke var i retten den tredje rettsdagen, som var satt av til prosedyrer fra begge parter, ifølge ØP. Videre svarer ØP opp klagers ankepunkter.

1)² ØP oppgir at det ikke var noe stort tema i lagmannsretten at forsvaret stilte spørsmål ved de omtalte SMS-ene. ØP viser til at 63-åringen, jamfør lagmannsrettens dom, erkjente under ankeforhandlingene at han hadde sendt alle sms-ene bortsett fra tre. ØP viser også til at lagmannsretten heller ikke fant det tvilsomt at sjåføren hadde sendt de siste tre. Av den grunn stiller redaksjonen seg undrende til at klager tilsynelatende bestrider sms-ene igjen.

2) ØP avviser klagers fremstilling av vitnene og offeret, og kan ikke se at redaksjonen var forpliktet til å omtale opplysningene klager viser til (Utvalgsmedlemmene har tilgang til redaksjonens konkrete argumenter i ØPs tilsvare som følger sakspapirene, sekr. anm.).

3)) ØP oppgir at redaksjonen, i forbindelse med tilsvaret, har fått bekreftet fra politiet at saken mot 63-åringen fra 2013 ble henlagt én gang etter bevisets stilling. Videre skriver ØP:

«Fornærmede trakk forklaringen sin og oppga til politiet at han etter hvert ble usikker på om han var over eller under 16 år da den seksuelle omgangen med [sjåføren] fant sted og han ville derfor at etterforskningen skulle avsluttes. Det er bakgrunnen for henleggelsen – men politiet valgte altså likevel å henlegge etter bevisets stilling. I den sammenheng er det også viktig å påpeke at dette vitnet i tingretten forklarte at den egentlige grunnen til at han trakk forklaringen var en kombinasjon av trusler og lovnader fra klager. En mer detaljert beskrivelse av forholdene knyttet til denne etterforskningen ville med andre ord ikke ha vært til klagers gunst. Men det som sto var uansett presist og riktig.»

4) Om tittelen i den tredje innklagede artikkelen skriver ØP:

«Vi mener på vår side at overskriften er presis, og sier noe om det viktigste stridsspørsmålet i rettsaken – hadde tiltalte sex med offeret eller ikke? Og det har nå to rettsinstanser ikke vært i tvil om at han hadde.»

5/6/7) ØP skriver følgende om klagers resterende anførsler:

«Klager kommer med en rekke andre momenter han mener Østlands-Posten burde omtalt. Vi kommer ikke til å vise vurderingen for hvert av disse punktene, men kan slå fast at ingen av disse punktene blir berørt av Lagmannsretten i dommen. Dommen er selvfølgelig ingen fasit på hva som er viktig, men samtidig en klar pekepinn om at flere enn ØPs journalist har gjort de samme vurderingene.»

---

² Sekretariatets nummerering.

Klager ønsket å kommentere ØPs tilsvaer:

«[H]vis de først velger å dekke saken så bør de dekke alle dagene, særlig da det er rett grundige referater fra vitnene som blir beskrevet. [...] ØP viste at dag tre skulle være føring av forsvarers vitner og det synes dermed overlagt at de unngår å dukke opp nettopp denne dagen. Det er for øvrig ikke opp til journalisten å avgjøre hva som er viktig i en rettsak, og når aktoratet legger frem påstand om noe som skal ha skjedd "hver helg, over hele vestfold" og dette slås opp som overskrift så bør de også skrive i teksten at forsvaret legger frem bevis på at buss er lånt kun x 5 i aktuelle periode- hvilket jo kontraindikerer dette.»

Klager gjentar at det kom frem opplysninger om vitnene da ØP ikke var til stede i retten, og at disse opplysningene burde ha vært omtalt for balansens skyld (Se klagers kommentarer til tilsvaer, sekr. anm.). Klager minner om at mange er blitt uskyldig dømt i tingrett og lagmannsrett. Videre skriver klager:

«Vedr titteloverskriften når dommen falt så mener vi at dette er clickbait fordi den er misvisende i forhold til hav han er dømt for. Han er IKKE dømt for seksuelt overgrep eller pedofili. Det hele skal ha vært frivillig fra "ofrene" sin side, men at tiltalte skal ha lovet dem penger osv for å fortsette. På bakgrunn av avisens fremlegging av saken så går store deler av Larvik rundt og tror at tiltalte er en overgriper som barn og unge må beskyttes mot.

ØPs leder mener jeg tar feil ang henleggelse av sak vedr det ene vitnet. Jeg sitter på de papirene fra politiet, det gjør ikke han.»

ØP ønsket å komme et tilsvaer til klagers kommentarer:

«[S]å vidt vi kan se framkommer det ingen nye momenter som ikke er besvart i vårt opprinnelige svar [...] Det er riktig som klager skriver at det ikke er opp til Østlands-Posten å avgjøre hva som er viktig i en rettsak. Men det er opp til oss å avgjøre hva vi mener er riktig å formidle fra en rettsak. Under ankesaken dreide mye seg om det nye oppsiktsvekkende vitnet. Det mener vi var en riktig journalistisk avgjørelse, som vi står helt inne for. Og i sakene kommer det godt fram at tiltalte mente dette vitnets beskrivelser er usanne.

Vi registrerer at klager mener vi tar feil vedrørende henleggelse av sak som dreier seg om det andre vitnet i saken, og klager refererer til dokumenter. Vi må nødvendigvis se disse dokumentene før vi kan besvare dette punktet.»

Partene hadde også en siste e-post-utveksling som sekretariatet ikke finner relevant for den presseetiske vurderingen. Utvalget finner e-postene i sakspapirene (sekr. anm.).